



Joanna Swacha-Broda

Historia Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Anny Kamińskiej w Świdniku

Początki Miejsko - Powiatowej Biblioteki Publicznej im. Anny Kamińskiej w Świdniku sięgają roku 1955. 13 maja tegoż roku, na posiedzeniu Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Świdniku, podjęto uchwałę nr 13:

„(...) Ponadto dla społeczeństwa miasta Świdnika (...) zostanie zorganizowana biblioteka, książki i urządzenie otrzymamy z Powiatowej Biblioteki w Lublinie. Będzie to około 2000 tomów, które otrzymywać będziemy sukcesywnie, będzie to tzw. Biblioteka początkowa, bo po przeniesieniu się do nowego biurowca zorganizujemy i czytelną na wzór Klubu Międzynarodowej Książki i Prasy w Lublinie. Bibliotekę Miejską będzie prowadziła Ob. Naurecka Irena referent socjalny MRN... .

Rok później biblioteka otrzymuje niewiele książek z zakupu - przydziału kierowanego przez Bibliotekę Powiatową. Zatem bazuje głównie na księgozbiorze pochodzącym z darów i ruchomych kompletów. W 1956 r. zajmuje jeden pokój w siedzibie Prezydium Miejskiej Rady Narodowej, a kieruje nią Danuta Słomka - Bołtuć. W listopadzie powstaje czytelnia dziecięca przy świetlicy WSK (ul. Tuwima 1), w lokalu o powierzchni 50 m², której prowadzenie objęła emerytowana nauczycielka Zofia Bernaczuk, a od stycznia następnego roku placówką kieruje Józefa Krzymowska. Do czytelnicy dziecięcej przychodziły coraz liczniej dzieci, które chciały odrobić lekcje i zaczekać na powrót rodziców z pracy.

Organizowane konkursy, zajęcia teatrzyku kukielkowego przyciągały młodych czytelników. Praca w czytelnicy rozwijała się w dwóch kierunkach: jako działalność świetlicy i działalność kulturalno-oświatowa poszerzona o kontakt ze szkołami. Pierwszym długofalowym konkursem był ogólnopolski konkurs „Jedziemy w świat”. Wystawa prac została zorganizowana w Warszawie, a za wzorową działalność przyznano nagrody: episkop i prasę introligatorską.

W trosce o rozwój kultury na wsi w 1957 r. zorganizowano pierwszy punkt biblioteczny w Kolonii Krupiec, później w Biskupiu. Usytuowane były przy w szkołach podstawowych, a kierownictwo nad nimi pełnili nauczyciele: Julia Czekierda i Petronela Romanowa. Punkty biblioteczne łączyły swoją działalność z kołami gospodyń, kółkami rolniczymi. Organizowały nie tylko kursy krawieckie czy kulinarne, ale również wyjazdy do teatru w Lublinie, Warszawie czy Łodzi.

Mieszkańcy Świdnika to ludność głównie napływowa nie tylko z okolicznych gmin, ale i z odległych regionów Polski, którzy poszukiwali w bibliotece książki niezbędnej w zdobywaniu wykształcenia albo książki służącej wypoczynkowi i rozrywce. W grudniu 1960 r. liczba czytelników przekroczyła 1000, w związku z czym bibliotece przyznano drugi etat.

W latach 1961 - 1975 Biblioteka Miejska była najważniejszą instytucją kierującą i inspirującą działania w zakresie krzewienia czytelnictwa wśród mieszkańców miasta i okolicznych wsi. Rok 1962 przyniósł ogromne zmiany w działalności biblioteki. W styczniu tegoż roku otrzymała nowy lokal przy ulicy Sławińskiego 18, gdzie znajduje miejsce oddział dla dorosłych i przeniesiona, powiększona o wypożyczalnię, czytelnia dla dzieci. Kierownictwo nad całością biblioteki objęła Bronisława Tyrcha, a w 1964 r. Józefa Krzymowska. Początkowo dzieci, które były przyzwyczajone do korzystania z księgozbioru na miejscu, rzadko miały możliwość zabrania książki do domu, ale z czasem liczba wypożyczeń zaczęła wzrastać. Bywało tak niekiedy, że mali czytelnicy nie mieścili się w niewielkim pomieszczeniu. Oddział dla dzieci okazał się w krótkim czasie jego funkcjonowania w nowych warunkach najlepiej pracującą placówką w powiecie lubelskim i jedną z najlepszych na terenie województwa.

Świdnik w latach sześćdziesiątych był typowym miastem robotniczym i bardzo młodym, zarówno z uwagi na historię, jak i średnią wieku jego mieszkańców. Intensywnie doksztalającym się rodzicom często trudno było wygospodarować czas na odwiedzin biblioteki. Jednak kierowniczce biblioteki udało się ich tak zainteresować książką, że coraz częściej zaglądali do czytelni na „godzinkę czytania” albo na spotkanie autorskie. Świdnicka biblioteka bardzo szybko stała się placówką znaną i cenioną przez mieszkańców. Nauczyciele przychodzili ze swoimi klasami na pogadanki i lekcje biblioteczne, młodzież uzyskiwała niezbędne informacje.

Rok 1965 upłynął pod hasłem XX - lecia PRL, odwiedzin koleżanek bibliotekarek całej Polski, które z zainteresowaniem przyglądały się pracy kulturalno-oświatowej i podziwiała jej efekty oraz deklarowały skorzystanie z doświadczeń biblioteki w Świdniku w swoich placówkach.

Dziesięć lat po utworzeniu biblioteki w Świdniku, księgozbiór liczył 16 000 wol., z których korzystało 1148 dorosłych i 1022 dzieci. W bibliotece nieprzerwanie odbywały się spotkania autorskie, zajęcia plastyczne, lekcje biblioteczne. Niektórzy zadawali pytanie: Czy to jest biblioteka, czy świetlica? Dla bibliotekarek sprawa była oczywista, bowiem wszystkie podejmowane działania skupiały się wokół książki.

W wyniku reformy administracyjnej kraju w 1975 r. filie i punkty biblioteczne na wsiach zostały zlikwidowane. Bibliotece Miejskiej pozostała działalność na terenie miasta. Po dwudziestu latach biblioteka obsługiwała 2833 czytelników, a jej księgozbiór liczył 25 686 wol. W 1976 r. na emeryturę odchodzi kierownik placówki - Józefa Krzymowska. Nowe wyzwanie, jakim po reformie administracyjnej było rozszerzenie zakresu działania biblioteki poprzez utworzenie sieci miejskiej, podejmuje Jadwiga Ciołek.

Pierwsza filia Miejskiej Biblioteki Publicznej w Świdniku została utworzona już w 1975 r., a prowadzenie jej objęła Danuta Drabik. W trzy lata później na terenie nowego osiedla „Lotnicze”, w pawilonie handlowo - usługowym powstaje Filia nr 2, pod kierownictwem Anny Barańskiej - Zmorki. Bibliotekę stanowiły dwa oddzielne, przestronne i estetyczne pomieszczenia oraz jeden pokój, pierwotnie przeznaczony na salę audiowizualną. W jednej sali urządzono wypożyczalnię i

czytelnię dla dzieci, w drugiej wypożyczalnię i czytelnię dla dorosłych. Filia nr 2 była pierwszą w mieście biblioteką z wolnym dostępem do półek. Organizacja salki audiowizualnej nigdy nie doszła do skutku, a pokój przez kilka lat był przeznaczony na dział gromadzenia i opracowania zbiorów. Filia rozpoczęła swoją działalność z księgozbiorem liczącym w oddziale dla dorosłych 1162 wol., w oddziale dla dzieci 751 wol. Pomimo doskonałych warunków lokalowych biblioteka była nękana ciągłymi przeprowadzkami z jednego pomieszczenia do drugiego. W 1984 r. po przeprowadzeniu remontu obydwie oddziały zaczęły funkcjonować według pierwotnych zamierzeń. Przestrzeń i podniesiona estetyka lokalu przyciągała coraz więcej czytelników, sprzyjała rozwijaniu działalności kulturalnej. Był to czas wystaw, spotkań autorskich, konkursów i lekcji bibliotecznych. Niestety, w 1987 r., tym razem z przyczyn ekonomicznych, biblioteka musiała znowu ograniczyć się do jednego pomieszczenia. Obecnie Filia nr 2 zajmuje pomieszczenie o powierzchni 77 m²., w którym znajdują się dwa księgozbiory: oddziału dla dorosłych i oddziału dla dzieci. W 2001 r. obsada placówki została ograniczona do jednej osoby.

W 1987 r. po długich zabiegach utworzono Filię nr 3 na terenie Szpitala Miejskiego, a jej kierownictwo powierzono Grażynie Pasiecznej. Placówka powstała z myślą o ludziach chorych i niepełnosprawnych, a także o personelu szpitala. Do dziś jest tam gromadzona książka mówiona dla osób niewidomych i dzieci dyslektycznych, powstały punkty biblioteczne w oddziale szpitala dziecięcego i gruźliczego, szkole specjalnej i Związku Emerytów i Rencistów. Po licznych przeprowadzkach - od strychu po piwnicę, obecnie filia zajmuje dwa małe pokoiki. W 2004 r. księgozbiór liczył 2638 książek i 3658 kaset z książką mówioną. Na koniec tegoż roku filia zarejestrowała 534 czytelników i wypożyczyła 7867 książek i 332 tytuły książki mówionej.

W 1991 r. władze miasta podjęły decyzję o przejęciu związkowej biblioteki WSK, ratując ją przed likwidacją. Dzięki tej decyzji, jej bogaty dorobek nie został zaprzepaszczone. Historia związkowej biblioteki jest dłuższa od historii miasta, ponieważ założona została w 1952 roku. Przez wiele lat funkcjonowała w bardzo złych warunkach lokalowych. Jej kierownikiem była Zenobia Szvec. Stanowiła miejsce spotkań autorskich, konkursów i wieczornic poetyckich, a jej czytelnikami byli głównie pracownicy WSK. Placówka ta jest filią Miejskiej Biblioteki Publicznej. W 1995 r. biblioteka zostaje przeniesiona na teren nowo otwartej Szkoły Podstawowej nr 7. Oddział dla dorosłych prowadzi kierownik filii - Anna Wiśniewska, natomiast oddział dla dzieci - Katarzyna Ciołek. Bogaty księgozbiór, ładne, przestronne pomieszczenia, nowy sprzęt przyciągają z roku na rok coraz więcej czytelników.

W listopadzie 1993 r. Miejska Biblioteka Publiczna zostaje przeniesiona do nowego lokalu, którego powierzchnia pozwoliła udostępnić czytelnikom półki z książkami, wyodrębnić wypożyczalnię i czytelnię dla dzieci oraz wypożyczalnię, czytelnię i kącik prasowy dla dorosłych. Obszerne pomieszczenia biblioteki służą realizacji pomysłów na pracę kulturalno-oświatową, co przyczyniło się do pozyskania nowych czytelników, wytworzenia wokół biblioteki przychylnego klimatu.

Na nadzwyczajnej sesji Rady Miejskiej, 25 V 1995 r. radni zdecydowali

o nadaniu Miejskiej Bibliotece Publicznej w Świdniku imienia Anny Kamieńskiej, poetki związanej z miastem.

W związku z reformą administracyjną państwa, i utworzeniem powiatu świdnickiego, w 2001 r. biblioteka przyjęła zadania biblioteki powiatowej i została przemianowana na Miejsko-Powiatową Bibliotekę Publiczną im. Anny Kamieńskiej. Pośród licznych zadań, które w drodze ustawy i porozumienia zostały nałożone na bibliotekę, istotnym jest nadzór merytoryczny nad organizacją i działalnością bibliotek gminnych takich, jak: Gminna Biblioteka Publiczna w Rybczewicach, Gminny Ośrodek Kultury Biblioteka Publiczna w Trawnikach, Gminna Biblioteka Publiczna w Mełgwi, Miejska Biblioteka Publiczna w Piaskach.

7 IV 2004 r. uruchomiono w czytelnicy dla dorosłych punkt internetowy, którego otwarcie odbyło się w ramach ogólnopolskiego programu „Ikonk@” prowadzonego przez Ministerstwo Nauki i Informatyzacji. Głównym założeniem Ikonki jest zapewnienie taniego, łatwego i powszechnego dostępu do Internetu.

Słowa Jana Pawła II - *Biblioteka jest instytucją, która całym swoim istnieniem świadczy o rozwoju kultury* - są wyrazem uznania roli biblioteki dla kultury i społeczeństwa oraz w pełni oddają idee działalności Miejsko-Powiatowej Biblioteki Publicznej w Świdniku na przestrzeni 50 lat jej istnienia. Przez pół wieku biblioteka służy miejscowej społeczności, mając na uwadze jej potrzeby edukacyjne i kulturalne. Jest nie tylko wypożyczalnią książek, ale od lat również placówką, z którą wiąże się ogromna część życia kulturalnego miasta. Od wielu lat w bibliotecznej galerii są wystawiane prace lokalnych twórców, zrzeszonych w Robotniczym Stowarzyszeniu Twórców Kultury, dzieci z Ośrodka Terapii Zajęciowej, mieszkańców Domu Opieki Społecznej im. Roba Inja oraz artystów amatorów z grupy „Kolor”. Poprzez swoją działalność, w miarę upływu lat, biblioteka stawała się centrum lokalnej kultury, a jako instytucja, ważnym ogniwem w łańcuchu placówek takich, jak: szkoła, dom kultury, a także środki masowego przekazu. Wykraczając ponad wymiar lokalny spełnia misję w przekazywaniu wartości kultury.



